

PÄÄKIRJOITUS

Rahapolitiikan toteutus muutosten keskellä

Rahapolitiikka | 25.08.2020

Koronapandemia on nostanut rahapolitiikan operatiot jälleen valokeilaan, kun keskuspankit kautta maailman ovat ottaneet uusia toimenpiteitä käyttöönsä. Eurojärjestelmässäkin olemme käynnistäneet nopealla vauhdilla uusia toimia, joilla tuemme hintavakautta sekä työllisyyttä ja talouskasvua euroalueella.

Suomen Pankin pääjohtaja on EKP:n neuvoston jäsenenä päättämässä euroalueen yhteisestä rahapolitiikasta. Jotta nämä päätökset vaikuttavat eurooppalaisten kotitalouksien ja yritysten taloudenpitoon, vaaditaan konkreettisia toimia rahoitusmarkkinoilla – rahapolitiikan toimeenpanoa.

Viimeisten kymmenen vuoden aikana, finanssikriisin, eurooppalaisen valtionvelkakriisin ja koronapandemian myötä, rahapolitiikan toimeenpano on monipuolistunut huomattavasti. Sen sijaan, että talouden aktiviteettiin vaikutettaisiin lähinnä vain ohjauksorkoa muuttamalla, rahapolitiikan keinovalikoima on laajennettu pankkien pitempikestoiseen ja kohdennettuun luotottamiseen, erilaisten arvopapereitten laajamittaisiin ostoihin sekä ennakoivaan viestintään rahapoliittisista toimista.

Euroalueen kansalliset keskuspankit, kuten Suomen Pankki, vastaavat rahapolitiikan

toimeenpanosta. Me siis myönnämme keskuspankkiluotot Suomessa toimiville pankeille. Me ostamme Suomen valtionvelkaa, suomalaisten pankkien katettuja joukkolainoja ja yrityslainoja osana eurojärjestelmän rahapoliittisia osto-ohjelmia. Kriisitilanteissa yhteistyön hyödyt korostuvat: osana eurojärjestelmää suomalaiset pankit ja rahoitusmarkkinat saavat käyttöönsä samat rahoituskanavat yhtenäisillä ehdoilla kuin muut euroalueen toimijat.

Tällä hetkellä olemme Suomen Pankista myöntäneet pankeille rahoitusta yli 20 mrd. euron edestä. Myöntämiemme luottojen korko on negatiivinen. Jos ja kun vastapuolemme ylläpitävät luototustaan reaalityöelölle, hyvitämme ensimmäisen vuoden aikana pankeja 1 prosentilla lainamäärästä. Toisin sanoen 20 mrd. velat supistuvat vuodessa 19,8 mrd. euroon, vaikkei niitä lyhennetä laisinkaan. Tällaisen erittäin poikkeuksellisen edullisen keskuspankkirahoituksen myötä tuemme suomalaisten pankkien mahdollisuutta rahoittaa suomalaista yritystoimintaa ja kotitalouksia. Siten tuemme talouskasvua Suomessa ja edistämme suomalaista työllisyyttä. Tätä tarvitaan euroalueen hintavakauden turvaamiseksi.

Kun myönnämme luottoja pankeille, vaadimme niille aina täydet vakuudet. Kun luottomäärät kasvavat, vakuuksien riittävyys voi muodostua ongelmaksi. Jotta tämä ei estäisi halutun rahapoliittisen vaikutuksen muodostumista, vakuuksien kelpoisuusehtoja on väljennetty kriisin aikana euroalueella. Viimeisimpänä toimenä olemme Suomen Pankissa päättäneet alkaa soveltaa syyskuun alusta lukien kansallista lisälainasaamiskehikkoa. Tämä tarkoittaa sitä, että jatkossa hyväksymme rahapoliittisten luottojen vakuuksiksi poikkeuksellisesti sellaisiakin pankkilainoja, jotka eivät täytä kaikkia normaaleja vakuuksille asetettuja ehtoja. Tähän ryhmään kuuluu mm. koronapandemian vuoksi Finnveran takauksen saaneita lainoja.

Heinäkuun lopussa Suomen Pankin taseessa oli rahapoliittisista syistä hankittuja arvopapereita lähes 57 mrd. euron edestä. Pääosa näistä arvopapereista oli Suomen valtion velkakirjoja. Tällä hetkellä eurojärjestelmä on hankkinut rahapolitiikan puitteissa Suomen valtion ja suomalaisten valtiosidonnaisten liikkeeseenlaskijoiden velkakirjoja noin 40 mrd. eurolla, mikä vastaa liki kolmannesta Suomen valtionvelasta. Kun ostamme velkakirjoja, niiden korot rahoitusmarkkinoilla laskevat. Näin Suomen valtio, suomalaiset pankit, yritykset ja kotitaloudet saavat tarvitsemaansa rahoitusta entistä edullisimmin ehdoin. Tämä tukee osaltaan investointeja ja kulutusta, mikä on näissä oloissa talous- ja inflaationäkymien vuoksi tarpeen.

Sen lisäksi, että rahapolitiikkaa toteutetaan rahoitusmarkkinoilla, hallinnoimme Suomen Pankissa tällä hetkellä 11 mrd. euron rahoitusvarallisuutta. Siihen luetaan Suomen kulta- ja valuuttavarannot sekä euromääräinen rahoitusvarallisuutemme. Ylläpidämme valuuttavarantoa rahapoliittisista syistä sekä turvataksemme maamme maksuvalmiutta vakavissa kriiseissä. Siksi se sijoitetaan turvallisesti ja likvidisti. Muun rahoitusvarallisuutemme hallinnoinnin keskeisimpinä tavoitteina on – rahapolitiikan asettamien ehtojen puitteissa – taseemme reaaliarvon ylläpito eli

tuotto sekä tarpeen vaatiessa kotimaisen yritysrahoituksen välittymisen varmistaminen ja rahoitusvakauden turvaaminen.

Koronapandemian alkuvaiheessa osallistuimme euromääräisen sijoitustoimintamme kautta suomalaisen yritystodistusmarkkinoiden toiminnan vakauttamiseen tilanteessa, jossa sijoittajat poistuivat suuressa määrin näiltä kotimaisen yritysrahoituksen kannalta merkityksellisiltä markkinoilta. Ostimme kriisin akuutissa vaiheessa lähes miljardin euron edestä kotimaisten yritysten lyhyitä velkakirjoja. Tämä auttoi markkinan toimintakyvyn vakautumista ja poisti osaltaan pankkien yritysrahoitukseen kohdistuvia paineita epävarmuuden ollessa suurimmillaan.

Rahoitusvarallisuuden hallinnoinnissa olemme viime aikoina panostaneet yhä enemmän vastuullisuuteen. Tästä osoituksena allekirjoitimme joulukuussa 2019 [YK:n tukemat vastuullisen sijoittamisen periaatteet](#). Meillä on ollut käytössämme vastuullisen sijoittamisen käytäntöjä jo useamman vuoden ajan. Allekirjoituksemme myötä vahvistamme panostustamme vastuullisen sijoitustoiminnan jatkuvaan kehittämiseen.

Helsingissä 25. elokuuta 2020

Tuomas Välimäki
Johtokunnan jäsen

Asiasanat

korona, markkinaoperaatiot, rahapolitiikka, toimeenpano